

Date despre Titu Maiorescu si opera sa - a cincea parte

In aceasta situatie, moralitatea artei tine in exclusivitate de "tratarea" ideal-artistica a unui subiect ce poate fi luat (si) din realitatea poporului, cata vreme artisticul sublimeaza realul.

Titu Maiorescu subliniaza insa ca moralitatea artei este incompatibila cu morala explicita, cu acele "invataturi morale" inserate mai mult ori mai putin sesizabil in textul literar.

Pentru Maiorescu, perspectiva estetica purifica, pastreaza formele eterne, eliminand ceea ce este perisabil, de circumstanta si trivial. Si invers: daca artistul este lipsit de "inspirarea impersonala", daca nu este capabil sa recon-sidere realitatea din unghi estetic, ramane el insusi in aceasta lume "de rand". Caci, neputand sa-i ofere cititorului universul ideal, care sa-l inalte impersonal, un asemenea "artist" nu este in ultima instanta decat autorul unei opere incontestabil triviale.

Critica literara practicata de Titu Maiorescu este, pana la un punct, generata de atitudinea unui om care, avand constiinta propriei superioritati, isi traieste la modul dramatic conditia singuratatii si, implicit, a imposibilitatii de a comunica. Poate tocmai de aceea, critica lui este expresia acestei singuratati: criticul nu aduce argumente si nu demonstreaza ceea ce afirma. El este convins ca trebuie crezut pe cuvânt de toti cei care, in conditiile culturii veacului, nu se pot oricum ridica la conditia de interlocutor. Textele de critica literara ale lui Maiorescu sunt "extrem de sumare, deoarece nu sunt aproape deloc analitice" (I. Negoitescu). Ceea ce nu i se poate contesta lui Maiorescu este intuitia valorii, pe care o exprima cu gravitate, dupa cum, cu o ironie necrutatoare, respinge lipsa de valoare.

Exemplar pentru activitatea de critic literar a lui Titu Maiorescu este articolul Eminescu si poeziile lui, publicat in anul 1889, articol ale carui idei anticipeaza o serie de perspective ale criticii literare moderne.

Prima parte a studiului are in centrul atentiei personalitatea poetului. Viata "externa" a lui Eminescu nu a influentat deloc opera, fiindca, subliniaza Maiorescu, Eminescu este in ultima instanta "rezultatul geniului sau innascut. Eminescu ar fi ramas acelasi, indiferent de biografie, intrucat el este insasi manifestarea geniului poetic. De aceea, existenta autentica a lui Eminescu se confunda pana la urma cu opera: adevaratul Eminescu este cel nascut pentru a exprima poezia insasi, ce este, in formularea criticului, "organul accidental prin care insasi poezia se manifesta".